

РЕШЕНИЕ

№ 224

гр. София, 10 април 2024 г

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, III НО, в публично заседание на двадесет и първи март през две хиляди двадесет и четвърта година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: БЛАГА ИВАНОВА

ЧЛЕНОВЕ: БОНКА ЯНКОВА

НИКОЛАЙ ДЖУРКОВСКИ

при секретаря Невена Пелова
и в присъствието на прокурора Кирил Иванов
изслуша докладваното от
съдия ИВАНОВА касационно дело № 116 по описа за 2024 г

Касационното производство е образувано по жалба на подсъдимия Н. Г. И. срещу въззивно решение на Военно-апелативния съд № 19 от 30.11.23 г, по ВНОХД № 21/23, с което е изменена присъда на Софийски военен съд № 2 от 26.01.2023 г, по НОХД № 70/22, като деянието по чл. 201 НК е преквалифицирано по чл. 204, б. „а“ / по отношение на двамата подсъдими /, по отношение на подсъдимия В. И. Д. е приложен чл. 78 а НК, като е освободен от наказателна отговорност и му е наложено административно наказание глоба, в размер на 1 000 лв, определеното на подсъдимия Н. Г. И. наказание „лишаване от свобода“ за престъплението по чл. 204, б. „а“ НК е намалено на три месеца, намалено е наказанието „лишаване от свобода“, наложено на основание чл. 23 НК, на пет месеца, а присъдата е потвърдена в останалата ѝ част.

С първоинстанционната присъда подсъдимият жалбоподател е признат за виновен, както следва:

1/ в това, че на 27.11.2021 г, във военно формирование /номер/, /населено място/, като помагач, в съучастие с В. И. Д., действал като извършител, длъжностно лице във военното формирование, е присвоил чужди движими вещи, поверени му да ги пази и управлява, собственост на военното формирование, а именно: 88 л дизелово гориво, на обща стойност 216, 48 лв, с оглед на което и на основание чл. 201, ал. 1 вр. чл. 20, ал. 4 и чл. 54 НК, е осъден на осем месеца „лишаване от свобода“,

2/ на същата дата и на същото място, противозаконно е попречил на орган на власт да изпълни задълженията си, а именно: попречил на служителите от „Военна полиция“ Р. Л. С. и Д. Е. Ф. да изпълнят задълженията си, като отказал да отвори автомобила си, привел го в движение и напуснал района на военно формирование /номер/, /населено място/, с оглед на което и на основание чл. 270, ал. 1 и чл. 54 НК, е осъден на пет месеца „лишаване от свобода“,

3/ на същата дата, в землището на [населено място], е държал боеприпаси за огнестрелно оръжие: 142 бр. патрони „марка“, /калибър /, без да има за това надлежно разрешение, с оглед

на което и на основание чл. 339, ал. 1 и чл. 54 НК, е осъден на пет месеца „лишаване от свобода“.

На основание чл. 23 НК, му е определено за изтърпяване едно най-тежко общо наказание, а именно: осем месеца „лишаване от свобода“, отложено по реда на чл. 66 НК, за срок от три години.

На основание чл. 53 НК, патроните, предмет на престъплението по чл. 339, ал. 1 НК, са отнети в полза на държавата.

С жалбата се релевират всички касационни основания. Изтъкват се следните доводи: Обвинителният акт е изготвен в разрез с процесуалните изисквания, което е попречило на предаденото на съд лице да организира защитата си. При анализа на доказателствата е допуснато нарушение на чл. 14 НПК, довело до порок във формираното вътрешно убеждение по релевантните факти. Съдът безусловно е дал вяра на показанията, депозираните от свидетелите служители на „Военна полиция“, а е игнорирал показанията на други свидетели, пораждащи съмнение във възможността им да възприемат събитието, за което свидетелстват. Не е даден надлежен отговор на наведените от защитата възражения срещу правилността на осъдителната присъда. Допуснато е нарушение при назначаването на Комплексната физико-химична експертиза. Налице е хипотезата на незаконен състав във въззивната инстанция, която произтича от това, че съдия от състава на съда е дал разрешение за запознаване с материалите по делото, но е отказал изготвяне на фотокопия от тях, което би могло да породи съмнение в неговата обективност. Въззивният съд не е положил необходимите усилия за разкриване на обективната истина. Не са надлежно доказателствено обезпечени изводите, че във военното формирование е имало 88 л дизелово гориво, формирано от излишъци, както и това, че същото гориво е било собственост на военното формирование. Материалният закон е приложен неправилно. Не е съобразена промяната в чл. 6, ал. 4, т. 1 от Закона за оръжията, боеприпасите, взривните вещества и пиротехническите изделия / ДВ, бр. 13/24 /, според която е допуснато увеличение на броя на боеприпасите, разрешени за държане до 200 бр, с което отпада елемент от обективната съставомерност по чл. 339, ал. 1 НК. Не е взето предвид, че не се касае за престъпление по чл. 270, ал. 1 НК, а за административно нарушение по чл. 29 от Закона за Военната полиция. Липсата на престъпление по чл. 339 и по чл. 270 НК позволява да се приложи чл. 78 а НК и по този начин би се постигнало еднакво третиране на подсъдимите Д. и И., действали в съучастие като извършител и помагач.

С жалбата на подсъдимия се прави искане за отмяна на въззивния акт и връщане на делото за ново разглеждане или за смекчаване на наложените наказания.

В съдебно заседание на ВКС защитата пледира за уважаване на подадената жалба.

Подсъдимият жалбоподател моли да бъде оправдан.

Подсъдимият Д. изразява становище, че жалбата на подсъдимия И. е основателна.

Представителят на ВП счита, че жалбата е частично основателна, а именно: относно приложението на чл. 339, ал. 1 вр. чл. 2, ал. 2 НК.

Върховният касационен съд, след като обсъди доводите на страните и в пределите на своята компетентност, намери следното:

Релевираното основание по чл. 348, ал. 1, т. 2 НПК не е допуснато.

Неоснователно се възражава срещу процесуалната годност на обвинителния акт. Същият е изготвен при спазване на изискванията по чл. 246 НПК, като е налице пълно съответствие между обстоятелствената му част, съдържаща фактическото обвинение, и диспозитива, в който е залегнало юридическото обвинение. Изложението в обвинителния акт е позволило на обвиняемите да узнаят в какво се състои обвинението и да организират защитата си, откъдето следва, че правото им на защита е спазено.

На следващо място, неоснователно е твърдението, че член от състава на въззивната инстанция е проявил предубеденост, по съображения, че е отказал да разреши копиране на материали по делото. Това е така, защото произнасянето на съдията по движението на делото, в случая, по възможността за запознаване с материалите, няма отношение към решаване на спора по същество. В тази хипотеза не би могло пряко или косвено да се породи съмнение, че съдията си е формирал предварително становище по виновността и отговорността на подсъдимите, за да е мислима хипотеза на необходимост от отвод. От друга страна, при оплакване за незаконен състав, породено от евентуалното съмнение за необективност на член от състава на съда, е необходимо не само голословно твърдение, а наличие на доказателство в тази насока, докато, в случая, доводът е изцяло доказателствено необезпечен.

На следващо място, спазени са изискванията на чл. 14 НПК, откъдето следва, че е гарантирана формалната правилност на формираното вътрешно съдийско убеждение по релевантните факти. Неоснователно се сочи, че съдът е фаворизирал показанията на св. С. и св. Ф., служители на „Военна полиция“, за сметка на други гласни доказателствени източници, подкрепящи защитната теза. Съдът е извел верния извод, че показанията на св. С. и св. Ф. заслужават кредит на доверие, тъй като е налице последователност и еднозначност на техните твърдения с данните от други доказателствени източници, каквито са протоколите за оглед и за претърсване и изземване, към които е приложен и снимков материал, онагледяващ местата, където са се развили инкриминираните събития. В подкрепа на заявеното от св. С. и св. Ф. е казаното от св. Г., техният началник, който е пристигнал на местопрестъплението и е съдействал за изясняване на случая. Съдът е дал верен отговор на възражението относно височината на оградата, която фигурира, заснета в снимковия материал, позволяващ да се определи височината ѝ, съвпадаща с гласните доказателства, изводими от кредитираните свидетелския показания, че се касае за височина от порядъка на 170 см, което позволява през нея да бъдат прехвърлени инкриминираните туби, пълни с дизелово гориво. Извън показанията на св. С., св. Ф. и св. Г./ първите двама са очевидци на деянието по чл. 204 НК/, в подкрепа на обвинителната теза са и намерените в автомобила на жалбоподателя обективни следи, а именно: такива от дизелово гориво. Изложеното е дало основание на съда да направи верния извод, че са събрани доказателства, които в съвкупност установяват, че жалбоподателят е действал като помагач в длъжностното присвояване на дизеловото гориво в съучастие с извършителя Д.. Верен отговор е даден и на въпроса за собствеността на горивото и неговото количествено измерение. Установено е, че инкриминираното количество дизелово гориво е собственост на военното формирование и се е формирало като излишък, в която хипотеза също би могло да бъде предмет на присвояване. Съдът е оценил вярно показанията на останалите свидетели, като е отчел това, че нито един от тях не е очевидец, а изложеното от тях се отнася до принципната възможност за наличие или липса на видимост към мястото на инкриминираните събития. Съдът е отказал да ги кредитира, тъй като е съобразил, че свидетелите не са имали информация за точното място, от което св. С. и св. Ф. са наблюдавали тези събития, поради което и техните показания не биха могли да се използват за изясняване на конкретната ситуация. Правилно е становището на съда, че показанията на свидетелите, на които се позовава защитата, не дискредитират твърденията на св. С., св. Ф. и св. Г., кореспондиращи и на данните от протоколите за оглед и за претърсване и изземване, и на веществените доказателства / иззетите туби с дизелово гориво /, а възражението в тази насока не може да бъде споделено. От събраните доказателства е разкрита обективната истина, като съдът е разполагал с достатъчен обем от доказателства, с които е постигнат стандарта на предмета на доказване по НПК.

На следващо място, неоснователно се изтъква, че във въззивния акт не се съдържа отговор на наведените от защитата възражения срещу правилността на осъдителната присъда. Не може да бъде споделено и оплакването за процесуално нарушение при назначаване на Комплексната физико-химична експертиза, тъй като от материалите по делото е видно, че разследващият орган е спазил процесуалните изисквания за назначаването ѝ.

С оглед на изложеното, ВКС намери, че не е допуснато нарушение по чл. 348, ал. 1, т. 2 НПК, поради което не се поражда процесуална необходимост от отмяна на въззивния акт и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на Военно-апелативния съд, а искането в тази насока не може да бъде удовлетворено.

ВКС намери, че жалбата е основателна относно доводите за нарушение на материалния закон при квалифициране на деянието по чл. 339, ал. 1 НК и по чл. 270, ал. 1 НК.

Съображенията за това са следните:

Съгласно чл. 2, ал. 2 НК, ако до влизане на присъдата в сила последват различни закони, прилага се този, който е най-благоприятен за дееца. Жалбоподателят е осъден за това, че е държал 142 бр. боеприпаси „марка“, /калибър/, без да има за това надлежно разрешение. Към момента на деянието е бил в сила специален закон, който е разрешавал държане на боеприпаси, чийто пределен размер е надхвърлен от жалбоподателя, поради което е било налице престъпление по чл. 339, ал. 1 НК. Междувременно, с ДВ, бр. 13 от 13 февруари 2024 г., е изменен чл. 6, ал. 4, т. 1 от Закона за оръжията, боеприпасите, взривните вещества и пиротехническите изделия, с която промяна е предвидена възможност за държане на допълнителни количества боеприпаси, а именно: до 200 бр. Изменението на специалния закон рефлектира върху съставомерността на деянието по чл. 339, ал. 1 НК, като я отменя, тъй като отпада елемент от обективната съставомерност на деянието, касаещ броя на разрешените за държане боеприпаси. На основание чл. 2, ал. 2 НК, жалбоподателят не следва да носи наказателна отговорност за инкриминираното му количество от 142 бр. боеприпаси, тъй като в специалния закон, който запълва бланкетната норма на чл. 339, ал. 1 НК, това количество е увеличено до 200 бр. С оглед на това, подсъдимият И. следва да бъде признат за невинен и следва да бъде оправдан по обвинението за незаконно държане на боеприпаси, на основание чл. 2, ал. 2 НК. При това положение, решението на въззивната инстанция следва да бъде отменено в частта, с която е потвърдено отнемането в полза на държавата на 142 бр. боеприпаси, на основание чл. 53 НК, и тези боеприпаси следва да бъдат върнати на техния собственик, а именно: на подсъдимия И..

На следващо място, настоящата инстанция счита, че законът е приложен неправилно и по обвинението по чл. 270, ал. 1 НК. Това е така, защото интензитетът на степента на обществена опасност на действията, извършени от подсъдимия И., с които е попречил на служителите от „Военна полиция“ да изпълнят служебните си задължения, по своята специфика е по-нисък от този, който следва да бъде достигнат, за да е налице съставомерно деяние по чл. 270, ал. 1 НК, което е основание да бъде преразгледан въпроса за неговата наказателна отговорност за престъплението по този текст. Инкриминираното деяние „попречване на орган да изпълни служебните си задължения“ изпълва състава на административното нарушение по чл. 29 от Закона за Военната полиция, тоест, за това деяние следва да бъде реализирана административно-наказателната отговорност на извършителя. С оглед на изложеното, деецът следва да бъде оправдан по обвинението по чл. 270, ал. 1 НК и спрямо него следва да бъде реализирана отговорност за административно нарушение по чл. 29 от Закона за Военната полиция, който предвижда, че „който

противозаконно пречи на орган на служба „Военна полиция“ да изпълнява правомощията си, се наказва с глоба от 100 до 500 лв“.

С оглед на изложеното, подсъдимият И. следва да отговаря за престъпление по чл. 204, б. „а“ НК, за което са налице условията на чл. 78 а НК, тъй като отпада пречката за приложението на този текст, изводима от разпоредбата на ал. 7, предвиждаща забрана за освобождаване от наказателна отговорност по този ред при наличие на съвкупност от престъпления. На основание чл. 78 а НК, подсъдимият И. следва да бъде освободен от наказателна отговорност за престъплението по чл. 204, б. „а“ НК и същият следва да бъде санкциониран с административно наказание глоба от 1 000 лв. При този изход на делото следва да отпадне и приложението на чл. 23 НК.

По тези съображения, ВКС намери, че жалбата е частично основателна и следва да бъде частично уважена.

Обжалваното решение следва да бъде изменено, като бъде отменено в следните части: в частта относно произнасянето по обвиненията за престъпление по чл. 339, ал. 1 и по чл. 270, ал. 1 НК, касаещи подсъдимия И., в частта, с която е приложен чл. 23 НК, и в частта, с която, на основание чл. 53 НК, са отнети в полза на държавата инкриминираните боеприпаси. ВКС разполага с компетентност да пререша въпросите относно наказателната отговорност на подсъдимия И. за посочените престъпления и относно отмяната на чл. 53 НК, от което като последица произтича връщане на инкриминираните 142 бр. боеприпаси на техния собственик, тъй като произнасянето е в полза на жалбоподателя. Налице са условията на чл. 78 а НК за освобождаване на подсъдимия от наказателна отговорност за престъпление по чл. 204, б. „а“ НК и за налагане на административно наказание глоба от 1 000 лв, като ВКС има правомощие да приложи чл. 78 а НК със своя съдебен акт.

След отпадане на основанията за носене на наказателна отговорност за престъпление по чл. 339, ал. 1 НК на подсъдимия И. следва да бъдат върнати иззетите, на основание чл. 53 НК, предмети: 142 бр. боеприпаси. В останалата обжалвана част решението на въззивната инстанция е правилно и законосъобразно и като такова следва да бъде оставено в сила.

Водим от горното и на основание чл. 354, ал. 1, т. 3 и т. 1 НПК, ВКС, III НО,

Р Е Ш И:

ИЗМЕНЯ решение на Военно-апелативния съд № 19 от 30.11.2023, по ВНОХД № 21/23, като го **ОТМЕНЯ** в следните части:

в частта, с която е потвърдено осъждането на подсъдимия Н. Г. И., за престъпление по чл. 339, ал. 1 и по чл. 270, ал. 1 НК, в частта, с която е потвърдено приложението на чл. 23 НК, и в частта, с която е потвърдено отнемането в полза на държавата на инкриминираните 142 броя боеприпаси, на основание чл. 53 НК.

ПРИЗНАВА подсъдимия Н. Г. И. за **НЕВИНОВЕН** в това, че на 27.11.2021 г в землището на [населено място], е държал боеприпаси за огнестрелно оръжие 142 бр. патрони „марка“, /калибър /, без да има за това надлежно разрешение, с оглед на което и на основание чл. 304 НПК вр. чл. 2, ал. 2 НК, го **ОПРАВДАВА** по обвинението по чл. 339, ал. 1 НК,

ПОСТАНОВЯВА ВРЪЩАНЕ на иззетите 142 броя боеприпаси, предмет на престъплението по чл. 339, ал. 1 НК, на техния собственик Н. Г. И..

ПРИЗНАВА подсъдимия Н. Г. И. за **НЕВИНОВЕН** в това, че на 27.11.2021 г във военно формиране /номер/, /населено място/, противозаконно е пречил на орган на власт да изпълни задълженията си, с оглед на което и на основание чл. 304 НПК, го **ОПРАВДАВА**

по обвинението по чл. 270, ал. 1 НК, като КВАЛИФИЦИРА деянието като административно нарушение по чл. 29 от Закона за Военната полиция и налага на дееца административно наказание глоба от 100 / сто / лв.

ОСВОБОЖДАВА подсъдимия Н. Г. И. от наказателна отговорност за престъпление по чл. 204, б. „а“ НК, на основание чл. 78 а НК, като му НАЛАГА административно наказание ГЛОБА от 1000 / хиляда / лв.

ОСТАВЯ В СИЛА решението в останалата обжалвана част.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: